

Tuần: 7

Ngày dạy: từ 19/10/2020 đến 24/10/2020

Lớp dạy: 7A1, 7A2, 7A3, 7A4, 7A5

Chương II.

NƯỚC ĐẠI VIỆT THỜI LÝ (THẾ KỶ XI- XII)

Bài 10 : NHÀ LÝ ĐẨY MẠNH CÔNG CUỘC XÂY DỰNG ĐẤT NƯỚC

I. MỤC TIÊU BÀI HỌC.

1. Kiến thức:

- Trình bày sơ lược bối cảnh ra đời của nhà Lý; việc dời đô ra Thăng Long: nguyên nhân, ý nghĩa.

- Tổ chức bộ máy nhà nước; tổ chức quân đội; bộ luật đầu tiên của nước ta và chính sách đối ngoại, đối nội của nhà Lý.

2. Kỹ năng:

HS rèn kỹ năng lập bảng, biểu thống kê, hệ thống các sự kiện trong bài.

Năng lực tư duy được phát huy qua vẽ sơ đồ tư duy về quân đội, luật pháp.

3. Tư tưởng:

- Lòng tự hào về con dân đất Việt.

- Ý thức chấp hành pháp luật và nghĩa vụ bảo vệ tổ quốc.

4. Định hướng năng lực được hình thành:

- Năng lực chung: Hình thành năng lực khái quát vấn đề, khả năng phân tích sự thành lập và tổ chức bộ máy nhà nước, quân đội cũng như năng lực hợp tác của HS.

- Năng lực chuyên biệt: Phát triển tư duy nghiên cứu, đánh giá các chính sách cũng như khai thác tư liệu qua sơ đồ, bản đồ,...

II. CHUẨN BỊ.

1. Giáo viên.

- Bản đồ Việt Nam

- Sơ đồ bộ máy nhà nước thời Lý

- Giáo án, SGK, SGV, tranh ảnh

2. Học sinh.

- Học bài cũ.

- Vở soạn, vở ghi, vở bài tập, SGK.

III. PHƯƠNG PHÁP DẠY HỌC

- Vấn đáp, nêu vấn đề, trực quan, phân tích, thảo luận nhóm.

- Kỹ thuật động não, ghi kết quả tổng hợp ra giấy.

IV. TIẾN TRÌNH LÊN LỚP.

1. Ổn định tổ chức và kiểm tra bài cũ.

? Trình bày những nét chính về tình hình kinh tế nước ta dưới thời Đinh-Tiền Lê?

- Nông nghiệp
- Thủ công nghiệp
- Thương nghiệp.

2. Hoạt động khởi động :

- Mục tiêu: Đưa học sinh vào tìm hiểu nội dung bài học, tạo tâm thế cho HS đi vào tìm hiểu bài mới.

Gv cho HS quan sát các tranh ảnh sau:

Nhìn vào hình em hãy cho biết địa điểm trên thuộc thành phố nào của nước ta? (Hà Nội)

-GV dẫn dắt HS đi vào bài học...

3. Giới thiệu bài mới :

Vào đầu thế kỉ XI, nội bộ nhà tiền Lê lục đục, vua Lê không cai quản được đất nước, nhà Lý thay thế để tiếp tục giữ vững nền độc lập thống nhất quốc gia. Thế nhà Lý đã làm gì để đẩy mạnh công cuộc xây dựng đất nước, hôm nay chúng ta cùng nhau tìm hiểu nội dung bài...

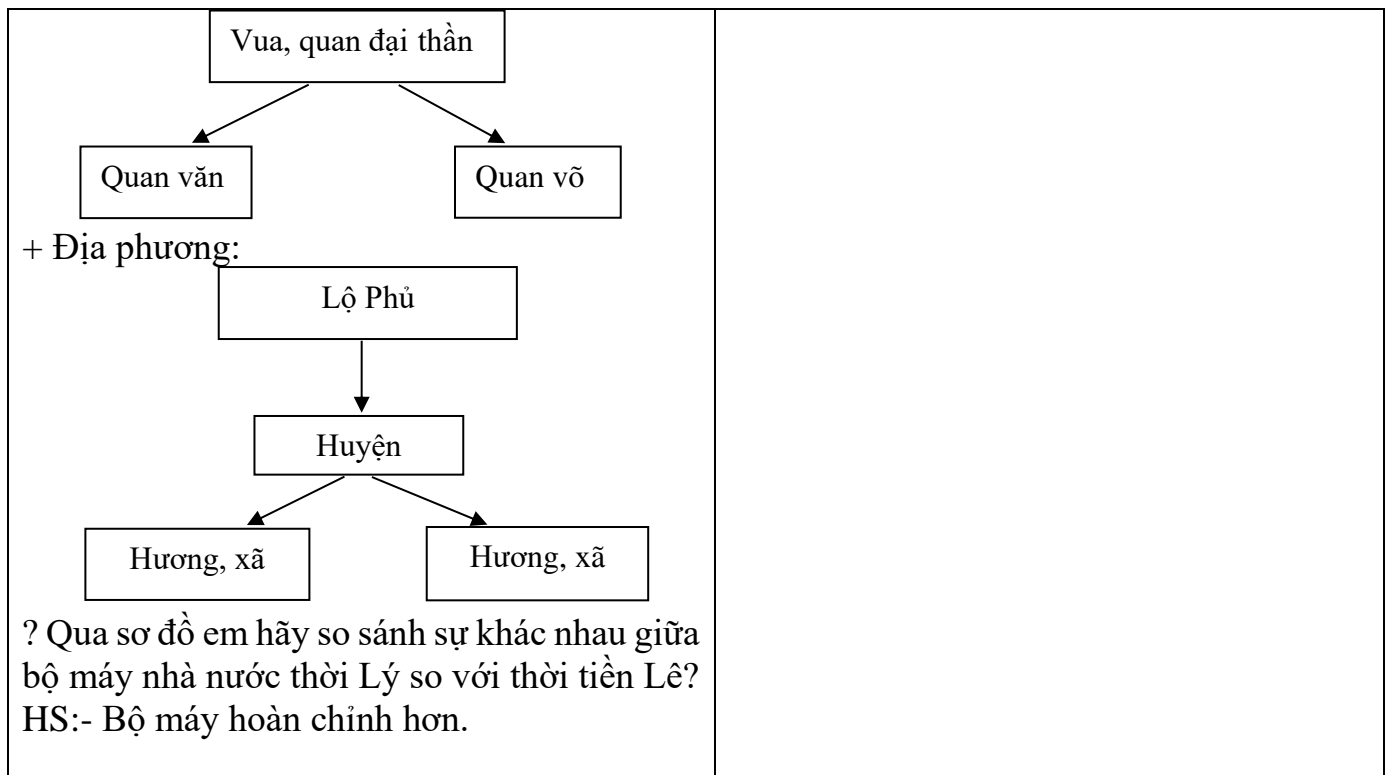
4. Dạy và học bài mới:

HOẠT ĐỘNG 1: SỰ THÀNH LẬP NHÀ LÝ

- Mục tiêu: HS nắm được nguyên nhân, ý nghĩa việc dời đô ra Thăng Long, tổ chức bộ máy nhà nước thời Lý.

- Phương pháp: trực quan, hoạt động nhóm, trình bày, nhận định, vấn đáp.
- Phương tiện: phiếu học tập, tranh ảnh.
- Tổ chức hoạt động:

<i>NỘI DUNG BÀI HỌC</i>	<i>NỘI DUNG BÀI HỌC</i>
<p><u>Hỏi đáp, thảo luận.</u> GV sử dụng kĩ thuật động não.</p> <p><i>? Em có nhận xét gì về tình hình đất nước cuối thời Lê?</i> HS: Sau khi Lê Hoàn mất, Lê Long Đĩnh lên ngôi, sống buông thả, tàn bạo, độc ác: thả người trôi sông, dùng dao cùn xẻo thịt người...nhân dân căm ghét, triều đình bất đồng lộn xộn.</p> <p><i>? Tại sao Lý Công Uẩn được tôn làm vua?</i> HS: Vì ông là người vừa có đức, vừa có uy tín nên được triều thần nhà Lê quý trọng. Sau khi lên ngôi Lý Công Uẩn đã dời đô, đổi tên nước, thiết lập bộ máy nhà nước...</p> <p><i>? Tại sao Lý Công Uẩn quyết định dời đô về Đại La và đổi tên thành Thăng Long?</i> HS: Vì Đại La có vị thế thuận lợi, nơi tụ họp của bốn phương, có điều kiện quản lí thống nhất quốc gia</p> <p><i>? Việc đổi tên nước là Đại Việt có ý nghĩa gì?</i> HS: Thể hiện lòng tự tôn dân tộc, mang ý nghĩa đoàn kết dân tộc, bình đẳng nhân dân thống nhất quốc gia.</p> <p><i>? Bộ máy nhà nước thời lý được tổ chức như thế nào? Tại sao nhà Lý giao những chức vụ quan trọng cho người thân nắm giữ?</i> HS: Vì thời này đặt ra lệ ai là con cháu vua thì được làm quan. Giữ vững ngai vàng lâu hơn.</p> <p><i>? Việc chia nhỏ các đơn vị hành chính như vậy nhằm mục đích gì?</i> HS: N² quản lý đất nước tới tận cơ sở, do đó củng cố nền thống nhất quốc gia.</p> <p><i>? Vẽ sơ đồ chính quyền nhà nước ở trung ương và ở địa phương thời Lý?</i> + Trung ương</p>	<p><u>1. Sự thành lập nhà Lý.</u> - <i>Bối cảnh ra đời nhà Lý :</i> + Năm 1005, Lê Hoàn mất, Lê Long Đĩnh nối ngôi và năm 1009 thì qua đời. + Triều thần chán ghét nhà Lê đã tôn Lý Công Uẩn lên ngôi vua. Nhà Lý được thành lập.</p> <p>- Lý Thái Tổ với việc dời đô ra Đại La, đổi tên là thành Thăng Long (1010).</p> <p>- <i>Tổ chức bộ máy nhà nước :</i> + Năm 1054, nhà Lý đổi tên nước là Đại Việt và tiến hành xây dựng chính quyền quân chủ bằng cách tổ chức bộ máy nhà nước. + Chính quyền trung ương : đứng đầu là vua, dưới có quan đại thần và các quan ở hai ban văn, võ. + Chính quyền địa phương : cả nước chia thành 24 lộ, dưới lộ là phủ, dưới phủ là huyện, dưới huyện là hương, xã. ⇒ Đó là chính quyền quân chủ, nhưng khoảng cách giữa chính quyền với nhân dân, giữa vua với dân chưa phải là đã xa lắm. Nhà Lý luôn coi dân là gốc rễ sâu bền.</p>

HOẠT ĐỘNG 2 : LUẬT PHÁP VÀ QUÂN ĐỘI

-Mục tiêu: Biết được những nét chính về luật pháp, quân đội và chính sách đối nội, đối ngoại của nhà Lý.

- Phương pháp : Đối thoại, thảo luận nhóm, thuyết trình

- Phương tiện : máy chiếu

- Tổ chức hoạt động :

HOẠT ĐỘNG CỦA THẦY – TRÒ	NỘI DUNG BÀI HỌC
<p>? Nhà Lý đã làm gì để bảo vệ chính quyền? HS: Ban hành bộ luật mới - Hình thư</p> <p>? Nêu một số điểm cơ bản được quy định trong luật pháp thời Lý? GV gọi HS đọc phần in nghiêng trong sgk</p> <p>? Từ nhận xét trên em hãy cho biết sự cần thiết và tác dụng của bộ luật đối với đất nước ta lúc bấy giờ? HS: - Rất cần thiết.</p> <p>? Quân đội nhà Lý gồm mấy bộ phận? Quy định việc tuyển chọn của từng bộ phận HS: Cấm quân và quân địa phương ngoài ra còn có lực lượng dân binh. ở</p>	<p>2. Luật pháp và quân đội.</p> <p>- Luật pháp :</p> <p>+ Năm 1042, nhà Lý ban hành bộ luật thành văn đầu tiên của nước ta - bộ <i>Hình thư</i>.</p> <p>+ Bao gồm những quy định chặt chẽ việc bảo vệ nhà vua và cung điện, xem trọng việc bảo vệ của công và tài sản của nhân dân, nghiêm cấm việc giết mổ trâu bò, bảo vệ sản xuất nông nghiệp. Người phạm tội bị xử phạt nghiêm khắc.</p> <p>- Quân đội :</p>

đồng bằng gọi là hương binh, miền núi là thổ binh.

Quân đội nhà Lý có đầy đủ các binh chủng, thực hiện chính sách "ngụ binh ư nông" và phân tích về chính sách đó (dựa vào sách lịch sử Việt Nam tập 1)

GV cho HS thảo luận nhóm :

a. Việc thực hiện chính sách "ngụ binh ư nông" có tác dụng như thế nào?

HS: Vẫn đảm bảo sản xuất, huấn luyện quân sự, khiến mọi người dân đều có khả năng tham gia bảo vệ Tổ quốc mỗi khi có chiến tranh.

Tổ chức quân đội nhà Lý chặt chẽ, quy củ.

b. Chính sách đối ngoại của nhà Lý đối với các nước láng giềng?

HS: Giữ quan hệ với TQ và Chăm Pa, kiên quyết bảo vệ chủ quyền dân tộc.

? Vì sao nhà Lý chủ trương quan hệ hoà hiếu với các nước láng giềng Tống và Champa?

HS: Tống và Champa là 2 nước láng giềng. Nhà Tống nắm sát với ta, nước to lớn, mạnh hơn ta, đã từng thống trị ta hơn 1000 năm đây là mối quan hệ sống còn, ngay sau khi thành lập ta cũng đã hết sức coi trọng mối quan hệ này, để ổn định phía nam nhà Lý đã dẹp tan cuộc tấn công của Champa sau đó trở lại quan hệ bình thường.

c. Nhà Lý đã có chủ trương gì để bảo vệ khỏi đại đoàn kết dân tộc?

HS: - Gả công chúa, ban quan tước cho các tù trưởng

- Tránh áp những người có ý tách khỏi Đại Việt.

d. Em có nhận xét gì về các chủ trương của nhà Lý?

HS: Vừa mềm dẻo, vừa kiên quyết.

+ Quân đội thời Lý bao gồm quân bộ và quân thuỷ.

+ Vũ khí có giáo mác, dao, kiếm, cung, nỏ, máy bắn đá.

+ Trong quân còn chia làm hai loại : cấm quân và quân địa phương.

- Chính sách đối nội, đối ngoại :

+ Củng cố khối đoàn kết dân tộc.

+ Đặt quan hệ ngoại giao bình thường với nhà Tống, Cham-pa.

+ Kiên quyết bảo toàn lãnh thổ.

=>? Qua bài học hôm nay. Em hãy cho biết nhà Lý đã làm gì để củng cố nền thống nhất quốc gia, giữ vững nền tự chủ?

HS: - Xây dựng chính quyền.

- Đặt luật pháp và xây dựng quân đội
- Đoàn kết các dân tộc trong nước
- Giữ quan hệ bang giao hoà hiếu với nhà Tống và Chăm-pa.

V. CỦNG CỐ

- Mục tiêu: HS hệ thống kiến thức đã học, vận dụng kiến thức.

+HS xác định biết được nhà Lý được thành lập ntn, bộ máy nhà nước ra sao? Tình hình luật pháp, quân đội, đối ngoại, đối nội được tổ chức ntn?

+ HS nắm được nội dung của bài học và vận dụng để làm bài tập

? Em hãy cho biết nhà Lý đã làm gì để củng cố nền thống nhất quốc gia, giữ vững nền tự chủ?

- Lý Công Uẩn lên ngôi vua lập ra nhà Lý vào năm nào ?

A. Năm 1054.

B. Năm 1009.

C. Năm 1010.

D. Năm 1042.

- Dưới thời nhà Lý, đến năm 1054, tên nước ta là gì ?

A. Đại Việt.

B. Đại Cồ Việt.

C. Đại Nam.

D. Việt Nam.

- Nhà Lý chia nước ta ra bao nhiêu lộ, phủ ?

A. 24 lộ, phủ.

B. 22 lộ, phủ.

C. 40 lộ, phủ.

D. 42 lộ phủ.

- Nhiệm vụ của cấm quân là gì ?

A. Bảo vệ triều đình và hoàng tộc.

B. Bảo vệ vua và kinh thành.

C. Bảo vệ vua, hoàng hậu, thái tử và tể tướng.

D. Bảo vệ vua, thái tử, công chúa và các quan đại thần.

- Lý Công Uẩn dời đô về Đại La vì

A. đây là quê hương của vua Lý.

B. đây là vị trí thuận lợi để phát triển đất nước.

C. đây là vị trí phòng thủ.

D. được sự nhất trí cao của các quan lại trong triều.

- Tại sao pháp luật thời Lý nghiêm cấm việc giết mổ trâu bò?

A. Để bảo vệ sản xuất nông nghiệp.

B. Đạo Phật được đề cao nên cấm sát sinh.

C. Trâu bò là động vật quý hiếm.

D. Trâu bò là động vật linh thiêng.

VI. DẶN DÒ

- HS học bài cũ theo nội dung câu hỏi ở sgk

- Làm các bài tập trong SGK.

- Đọc trước bài: Cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Tống.

RÚT KINH NGHIỆM

- Rèn luyện kỹ năng lập biểu đồ, thống kê, vẽ và sử dụng bản đồ.

- Quan sát tranh ảnh, phương pháp phân tích, lập bảng so sánh đối chiếu và vẽ sơ đồ.